

Siuron verilöyly

Lisävalaistusta Siuron hirmutapauxiin keväällä 1918.

Kansan Lehden toimituksen toimesta on Siuron hirmutapausten johdosta jo pitemmän ajan toimitettu tutkimuksia murhattujen, murhaajien ja murhattojen johtajien selville saamiseksi, sillä keväällä 1918 oli porvariston raivo Siurossa, kuten yleensä silloin kullamalla pitkin koko Satakuntaa niin tavaton, ja sen uhriksi joutui niin monta syytöntä työllästä pääasiassa mielipiteittänsä tähden, että se herätti huomiota ja vastalauseita jo porvaripiirissäkin, josta syytä katsoimme velvollisuudeksemme yrittää saattaa nämä hirmutapaukset suuren yleisön tietoon, olettaen samalla että tähän maahan joskus tulee vielä sellainen oikeudellinen tilanne, että murhaaja tuomitaan rangaistukseen, huolimatta siitä, että hän onkin varakas porvari ja valkoinen.

Viime viikolla julkaisimme oman saamiemme tietoja, mutta kun paikkakunnan porvarit, syyllisyytensä tuntien yhteisen kokouksensa tuloksena julkaisivat Aamulehdessä viime lauantaina vastakirjoituksen, jossa koettiin saattaa tietomme epämaääräiseen valoon, yrittämättä silti niitä kumota, olemme edustajamme kautta jatkaneet tutkimuksia, jotka ovat osoittaneet, että kaikki se, mitä aikaisemmin on kerrottu, pitää paikkansa lukuunotta-

matta muutamia nimissä y. m. sattueneita muoto-erähdysksiä. Lisäksi on käynyt selville yhtä ja toista sellaista joka osoittaa, että Siurossa oli silloin porvariston vallannut säälimaton verenhimo, joka sitä ohjasi hirveässä työssänsä.

Ensimmäisenä komendanttina oli Siurossa muuan luutnantti Lindqvist, jonka hallituskautena murhattiin ainakin 9 henkeä. Työmies V. Visanen ammuttiin vallan tutkimatta. Syyttömänä näin erehdyksessä — niin on väittänyt ainakin työnjohtaja Mustonen — ammuttiin työmies Ville Lehtonen suomenkielisen talonjussin Taljan ja palstatilallisen Marjusen ilmiantojen perusteella. Mustonen, joka tunsii Lehtosen, piti tätä paikkakunnan yhtenä kelvollisimmista ja kunnollisimmista työllästä. Ammutusta työmies Frans Peltoesta on valtion sahan hoitaja Böö-

kertonut jälkepäin, että hänet ammuttiin täysin syyttömänä, ja että "se meni siinä mukana kun sattuivat olemaan veljensä kanssa yhdessä". Kirvesmies Vihtori Aalto ammuttiin pääasiassa siitä syytä, että otti osaa innokkaasti kunnalliseen toimintaan ja oli teräväpäinen ja sitkeä työväen etujen puolesta taistelija. Niinpä oli muuankin vanha talonjussi Talja, laahustaessaan sauvansa avulla kotsaamaan murhattuina, työikäisyytensä kepillään ruumista ja sanonut: kyllä on nyt suu toisenlainen kuin kuntakokouksessa. Saman komendantin aikana murhattiin satamatyöläinen Nestori Manni, renki Heikki Kallio, rautatieläinen Ronkka, sahanjohtaja Vihtori Peltonen, sekatyömies Frans Honkala ja muuan tuntematon rintamalta tuotu nuorukainen.

Tämän jälkeen oli Siuron diktaattorina muuan Pakarinen, jonka toimikautta ei tarkoin muisteta, sillä se kesti vain pari päivää.

Mutta sitten tuli komendantiksi oikea ihmispeto, muuan upseeri Jaskari. Mistä tämä Jaskari on kotoperää, siitä ei ole saatu tietoa: Espilästä hän oli tullut hevosella illalla ja heti samana yönä, klo puoli 4 aamulla tapettiin yhteen kasaan 15 henkeä. M. m. ammuttiin tällöin torppari Taavetti Kannisto Mouhijärveltä, joka koko kapinan ajan oli halko-ajossa Neptun-yhtiöllä Mouhijärveltä Suomeksi. Kun ajot sotaliikkeiden tähden täytyi keskeyttää oli Kannisto toista viikkoa ollut maantievahtina esikunnan määräyksestä. Mutta Kannistoa ei ammuttukaan osanottonsa tähden punakaartiin, vaan siitä syytä, että oli ottanut osaa edellisenä vuonna maatalouslakkoon ja puhunut tällöin jotain isäntäin mielestä sopimatonta. Yhden ammutusta, torppari Randellin Suomeksi kehittyneessä raskaudentilassa, mutta siitä huolimatta mekastivat ja mellastivat valkoiset hänen asunnossaan, pitivät tarkastuksen ja veivät miehen. Kun sairas vaimo sai kuulla miehensä ammutuksi, järkytti se niin hänen mieltään, että kuoli ehtimättä kuitenkin synnyttää. Eilä jättäen 73 vuotias, ammuttiin siitä syytä, että poikansa oli kaartissa. Muita ammuttuja oli Fina Isomäki ja sekatyömies Kalle Tuominen Mouhijärveltä, joka viimeainnuttu ammuttiin Mouhijärven Salmenkylän Knuutilan — ei Siuron Knuutilan — painostuksesta. Tätä samaa Knuutilaa oli T. Luvannut koko ikänsä orjana ilmaiseksi palvelua, jos henki säästettäisiin. Torppari Oskari Mäkinen Mouhijärveltä, torppari Aug. Karimäki Suomeksi, suutari Meriluoto Tampereelta ja muuan Vilponen Teiskosta. Kaksi viimeainnuttu olivat Tampereelta tulleita pakolaista, jotka otettiin kiinni Siuron sillalla. Edelleen tunnettiin ammuttuista sahanjohtaja Kalle Järvinen Pirkkalasta ja loput neljä olivat paikkakunnalla tuntemattomia miehiä, jotka olivat vankeja Karkun rintamalta ja kotoperää mahdollisesti Huittisista. Edellisenä päivänä ammuttiin itäpäävällä muuan niinkään Karkun rintamalta tuotu nuorukainen ja olivat hänen ampujansakin tunnettuja. Toinen oli muuan Sulo Kallio Ikaalisten Kuluista ja toinen pappilan vuokraajan poika, ammattivaipastaustelija Artturi Jutila. Eräs suurlaivastaja, ajomies Nestori Mattila, ammuttiin keskellä maantietä Suomeen Vahalahden kylän syrjässä ja olivat ampujat talolisenpoika Martti Kamppi, Otto Halme, Huugo Luopa ja askenmainittu Jutila, kaikki Suomeksi. Ennenmainittu Frans Honkala ampumassa olivat talolisenpoika Kalle Talja Suomeksi ja muuan toinen, jota ei vielä voi todistettavasti paljastaa. Yleensä olivat ampujat, kuten jo aikaisemmin olemme kertoneet, vieraspaikkakuntalaisia sotilaita, jotka täten saivat näyttää sankariuttaan. Muuan nuori poika, joka oli valkoisten sairaalassa käsi haavoittuneena, raastettiin yhtäkkiä sairaalasta ulos ja muuan jääkäri Sandholm ampui hänet revolverilla. Poika luki rukouksia ja pyyteli armaa, mutta jääkäri paljasti aseensa sanoen: tästä saat armon ja ampui pojan.

an nuori juristinalku Mattlor Tampereelta. Hänen tutkijana ja Jaskarin komendanttina ollessa ammuttiin juuri ne 15 henkilöä.

Valloisten esikuntaan kuuluivat eri aikoina m. m. kansakoulunopettaja Väinö Mäntyvaara ja kansakoulunopettaja Ville Holmila. Viimeainnuttu kuului esikuntaan koko sen ajan, jonka esikunta toimi. Oli niitä kaikkien julmimpia ja kiivimpia valkoisia ja pyrki toimittamaan rangaistuksia pääasiassa omille entisille oppilailleen, m. m. siitä, etteivät nämä vihitsineet häntä enää koulusta päästyään tervehtä Sahan työnjohtaja Emil Mustonen, jota paikkakuntalaiset vieläkin muistelevat kauhulla, samoin kauppias Kalle Nuotio, ja sahanhoitaja Eino Böö. Böö oli paikkakunnan vaikutusvaltaisimpia henkilöitä ja käyttikin hän tätä valtaansa huomattavasti. Esim. valtiorikoskoikeuksille lähetti hän paimostuksia eräistä siurilaisista vangeista, lausten m. m. kirjallisia toivomuksia, ettei joutakuta henkilöitä enää lainkaan kaivattaisi paikkakunnalla. Jälkeenpäin on hän harjoittanut painostusta työlläsiin nähden ja koettanut henkisesti ylläpitää valkoista terroria. Pyrkii ehkäisemään työläisten järjestymistä, alentuu repimään osaston ilmoituslappuja pois taululta, on harjoittanut poliisitoiminta vaajilujutuksen levittäjiä kohtaan ja Mouhijärven kuulusan nimismiehen tavoin huolehtinut ehdonalaisten osanotosta kokouksissa.

Edelleen kuuluivat esikuntaan sahankasööri Granström, rautatie virkamies Harjanne, värikeri Hanno Knuutila, ja sisarensa Anna Knuutila (nyk. virkailijana Tampereen tullikamarissa), sahan konttoristi Helsingius, insinööri Harald Vegelius ja asemakirjuri Anderson, muita vähemmän aikaa olleita ja vähemmän vaikutusvaltaisia tällä kertaa mainitsematta.

Vahtipaikallikon toimeissa olivat eri ajoilla m. m. ylioppilas Lauri Tainio, joka paikkakuntalaisen muistissa näinkin pysyy kauan aikaa. Hän toimitti vangitsemisia ja ryösti uhriensa taskusta rahat ja kellot, jotka vieläkin ovat sillä tiellään. Toinen vahtipaikallikko Niilo Kivikari oli niinkään röyhkeä ja kohteli vankeja kauheasti, nakellen m. m. halolla. Muuan vahtipaikallikko, ent. rautatieläinen Toivo Härkönen oli täydellinen hullu. Murtautui ihmisten huoneisiin, vei rahoja muka väärinä rahoina ja teki jos mitä. Valkoistenkin täytyi hänet lopulta ajaa tiehensä.

Tällaisia olivat olosuhteet ja tällaisia olivat "toimihenkilöt" Siurossa keväällä v. 1918. Tapaukset hakevat kauheudessaan vertojaan ja kun tällaisia työväen teurastamisia ja tällaista kohtelua alkaa työväen sanoma-lehti paljastaa ja vaatia murhaajia tilille teoistaan, niin sitä aletaan sanoa kihoitukseksi. Mahdollisesti se kihoittaa, mutta ken ei kihoittuisi saadessaan tietää, että sivistyksen aikakaudella sivistyneet ihmiset murhaavat työläisiä kuin tuhohyönteisiä, jopa silläkin perusteella että joku on puhunut jossain sillä tavoin, että se ole miellyttänyt hänen varakasta isäntäänsä tai mestariansa.

Tulemme edelleen jatkamaan tutkimuksiamme ja säälimättä sekä kaikista esteistä välttämättä armotta paljastamaan kaikki ne, jotka ovat tahrineet katensä työläisten vereen. Se on velvollisuutemme niitä poloisia kohtaan, jotka jo parin vuoden ajan ovat saaneet hengittää sitä kalmahajua ja tukehtua siinä henkisessä pimeydessä, johon Siuron valkoinen valta heidät on painanut.

Olot Suomen vankileireillä nykyisin

Eräs "ehdonalainen", joka juuri on päässyt ulos kauhusta kuuluisalta Tammissaaren vankileireiltä, kirjoittaa tervehdykseksi seuraavaa:

"Vähitellen, vaikka hitaasti purkautuu nuo hirmulaitokset, jotka tavallaan ovat hyvikin ansainneet nimen: "pakkotyölaitos", sisältöään vapautteen. Niinpä näidenkin rivien kirjoittaja pääsi v. k. 16 p:nä ulos Tammissaaren pakkotyölaikoksesta piknikankalauksesta, oltauan siellä kytkettyä lähes kaksi vuotta. Kaksi pitkä, kauheitten hirmujen vuotia!

Mutta koska tämän ajan alkupuolella tapahtuneet asiat ovat jo enemmän tai vähemmän tulleet suuren yleisön tietoon; — joskin on mitään vielä paljon hämärän peitossa, toistaiseksi — niin ajoin seuraavassa hiukan kosketella niitä olosuhteita, joiissa laitoksesta vielä viruvat toverimme nykyään elävät.

Porvarillinen sanomalehdistö, se-

kä muut heikkäläiset piirit, ovat nähtävästi levittäneet yleisön keskuuteen sellaista käsitystä, että olot noissa "laitoksissa" olisivat nykyään paremmat, kuin ensi alussa. Olen tehnyt tämän johtopäätöksen siitä, kun useat tapaamani toverit ovat tiedustelleet minulta asiaa siinä äänilajissa, että olot olisivat siinä kohden korjautuneet. Mutta siellä kärsineen täytyy ehdottomasti antaa tähän kielteinen vastaus.

Oloja muilla nykyään vielä toimivilla laitoksilla on kyllä tunne, mutta Tammissaaren laitoksesta on tämän kirjoittajalla tuoreet muistot.

"Mitä ensinkin tulee asiaan yleisesti, on se siten että minä yleinen kurjuus on vähentänyt esim. puhtauden suhteita y. m., on senstajan kurpinto ja röyhkeä mielivaltaisuus lisääneet jilanteen katkeruutta.

Ruoka on kyllä laadulleen koko paljon parantunut, joten ei enää tarvitse syödä aivan mädäntyneistä aineksesta valmistettua ruokaa, joka lienee laitoksella palvelevan lääkärin ansoita, — joka sivumennen sanoen on sen laitoksen, verrattain laajasta virkakunnasta ihmisellisenä olento. Mutta ravintoarvoltaan se on riittävä tyydyttäväkään ihmiselle. Keittoruoka-annokset ovat näennästä ruisnasta, mutta niitten pääasiallisin aines on — yes! Vedellä korvataan yleensä muitten aineiden nukuksuu, joten siellä on ilman omaa ruokaa miltei mahdoton tulla toimeen. Mutta kun laitoksessa olevien omaiset — ne, jotka sulkin voivat, — lähetävät sinne ruokaa, on siitä seurauksena, että nekin, jotka eivät saa omalähtäen mitään, voivat sentään pysyä jollisessaakin kunnossa, kun heille voidaan toverit antaa osastansa läheä.

Yksi pahimpia on asuntokurjuus, ilika-asutus, työssä olevien vankien huoneissa. Ne ahdetaan yleensä niin täytteen, että ei ole kuin vähän yli 10 kuutiometriä ilmatilaa henkeä kohden. Kun siihen vielä tulee lisäksi, että ulostuustat ovat väittömästi huoneessa, ja ne tyhjennetään vain kerran vuorokaudessa, joka sekä toimitetaan asunon oven kautta, on se vielä, että haju pääsee lähtemään huoneisiin. Tästä on seurauksena, että huoneissa täytyy aina pitää aukit kaikki reitit, mitkä vaan voi avata. Tämä taas vaikuttaa, että reumatismi ja jäsenkoloitus ratvoaa miltei kaikissa vangeissa. Huoneissa kun on aina kaubahe veto.

Puhtauden suhteen on myös paljon toivomisen varaa. Säännöissä kyllä sanotaan: vangit saavat kerran viikossa kylpeä, mutta heidän perään on lisätty tuo paljon käytetty takaportti "mikäl mahdollista", ja se "mahdollisuus" on viime aikoina vennynt kahden viikon väliajoiksi, sylväläiset esim. tätä, nuo vangin viittä-mättömät seuralaiset, ehtivät mainiosti pesintyä ja lisääntyä ikäisissä alusvaatteissa, joita ei muuteta muulloin, kun kylpypäivänä. Ja mitään muuta keinoa syöpäläisten hävittämiseksi ei käytetty.

Vangille nimellisesti myönnettäjä oikeuksia toteutetaan myös käytännössä hyvin mielivaltaisesti. Kirjeet, joiden lähettämiseen ja vastaanottamiseen nimellisesti on oikeus kerran kuukaudessa, viipyyvät matkalla useinkin kokonaisen kuukauden ja vähäpätöisemmistä sivistä pidetään aivan kokonaan. Niinpä esim. tämän kirjoittaja kirjoitti t. k. 4 p:nä kirjeen kotiin lähettäväksi ja vasta 15 päivänä sai kutsun saapua a pulaisjohtajan luo, joka selitti, että kirjettä ei voida lähettää syytä, että se on kirjoitettu liian "riikeästi" ja sen "rärkeys" oli siinä, että siinä todettiin vankilassa saatu jäsenkolitus tauti! Ja kirjettä ei lähetetty; mutta onneksi kirjoittaja pääsi itse lähettämään seuraavana päivänä.

Ruoka- ja tupakkalahetyksien suhteen menettelyllä samoin yhtä mieltä valtaisesti. Paketit vippyyvät samoin viikkokausia matkalla. Ja pienimistään sivistä nekin pidetään, se- kä myydään vartioille polkuhinnasta. Niinpä ilmeni usein, että vangilla olevaan vastakirjeen oli merkitty 10 tai 12 mk. tällainen pakettia, joka on tullut lähettäjälle maksamaan lähemmäs 100 mk.

Kurinpitorangastuksiln tuomitaan myöskin mitä vähäpätöisimmistä sivistä, josta on taas seurauksena erinäisen oikeuksien menettämisen e- ri pitkiä ajoiksi. Tämä toimenpide johtuu useimmiten arvostelukykyä vailla olevien vartioiden oikuttelusta. — Vartiokunta muuten sivumennen sanoen on hyvin sekalaista joukkoa, jotka käsittävät arvonsa ja tehtävänsä vankien suhteen hyvin eri tavoin, saattaen vartioitaviansa oloita niin kiusaallisimmaksi. Tuo äärimmäisen mielivaltainen ja ilman minkäänlaista säännöstelyä tapahtuva ärsyttävä okkuluu on tarpeell- rittävä murtamaan vankimankin hermoston. Sielullinen tappaino, sillä kuin sitä kussakin eri yksilössä on jällellä, voidaanakin säilyttää siellä ainoastaan subrimmilla ponnistuksilla, pitämällä yllä keinotekoista hu- mooria, useinkin tuon typeristä aineksesta kootun vartialauman kustannuksella.

Osta liikkeistä jotka il mottavat TOVERISSA

Uutisia eri aloilta

MARCONI JA MARSIN MERKIT.

Marconi on äskettäin käiväissyt Pariisissa. Hänen tarkoituksena on sopia sikkäläisten tiedemiehen kanssa jonkinlaisesta "Mars-retkestä", johonka ryhdyttäisiin jo ennemmin kerrottujen salaperäisten kipinämerkkien johdosta, joita ei ole vielä mistään maapallolla sijaitsevalta kipinä- asemalta lähetetty.

Marconin "Mars-retkikunta" ei luonnollisesti aijo tehdä mitään matkaa kaukaleille "punaiselle" planeetalle, vaan se aikoo suunnata kulkunsa jollekin rauhalliselle paikalle keskelle meren selkää, missä Marconi toivoo pääsevänsä selvytyteen siitä salaperäisestä, mutta säännöllisestä langattoman lennättimen merkeistä, joita Marsin asukkaat mahdollisesti lähettelevät maapallolle.

Marconi alkoo nyt hankkia retikunnalleen höyrylaivan, jossa on mahdollisimman hyvät langattoman lennättimen vastaanottoaparait ja jolla sitten kuljetaan määrättylle paikalle Gibraltarin edustalla olevalla merellä.

Erästä haastattelusta on Marconi selittänyt, että retikunnan tarkoitus on tutkia edellämainittuja salaperäisiä merkkejä, joita saatetaan pitää merkeinä. Edelleen on hän kertonut sopineensa Eiffeltornin langattoman lennättinemasman kanssa siitä, että tälläkään samanaikaa kuin Marconin höyrylaivallakin tehtäisiin kaikki tarpeelliset huomiot.

VOIKO NEUVOSTOVENÄJÄ AUT- TAA SAKSAA?

"Freiheit"in professori Ballot kirjoittanut mielenkiintoisen artikkelin, jossa hän käsittelee Saksan mahdollisuuksia saada apua Neuvosto-Venäjältä. Tutkimansa lopputuloksena prof. Ballot lausuu, että Venäjällä vielä on sellaisia alueita, joissa on suurehkoja viljavaroja maasta viettävälle. "Sellainen seutu on Pohjois-Kaukasus, Kubanin ja Steropolin kuvernementit. Siellä on viime vuoden sadosta vettä 1½ miljoonaa tonnia yli oman tarpeen. Venäjän pohjoiset maanviljelysmaat eivät tässä viljaa tarvitse, sillä jos kuljetusolot paranevat, niin sinne voidaan viljaa tuottaa lähempääkin. Kubanin alueen vienti on etupäässä suuntautunut Mustalle merelle. Viljan kuljetusmatkat eivät yleensä ole pitempiä kuin 300—400 km. Mutta vientiä haittaavat järjestelyn ja kuljetusvälineiden huonoon sekä vaihtovälineiden puute. Kubanin kasakat luovuttavat viljansa vain maanviljelyskoneita, rautaa, hiiliä ja kankaita vastaan. Nämä ovat yhtä tärkeitä kuin kuljetusvälineetkin. Mitä viimeainnuttuun tulee, niin 100 kunnossa olevaa veturia ja 3 a 4,000 tavaravaunua riittäisi siirtämään Kubanin alueella varastossa olevat viljamäärät satamiin muutamissa kuukausissa, jos järjestely kunnollisesti suoritettaisiin."

Ballot huomauttaa, miten suuri merkitys on koko Euroopalle sillä, että viljan kuljetus Etelä-Venäjältä uudelleen pääsee vauhtiin. Jos vastike- tavarolin nähdn tehtäisiin yleispelit- teissä salainen jako, että Italia luovuttaisi kankaita, Englanti kankaita ja rautaa sekä Saksa maanviljelyskoneita ja hiiliä, niin varmastiin voitaisiin kuluvan vuoden sadosta tehdä tyydyttävä sopimus.

MITENKÄ UNKARIN VALKOISET PROVELIT VAINOAVAT SOSIALISTISTA OPETTAJIA.

Kuten tunnettua, on sosialistinen liike juurtunut hyvin syvästi Unkarin opettajiston keskuuteen. Kaikkilla oppiasteilla toimivien opettajin kohdistettujen vainojen kautta koetaan nyt tukahduttaa tämä sosialistinen kasvatushenki, sillä tieteelliseen ja kaunpukeen perustavana juuri se on vastavallankumouksellisten mielestä kaikkein vaarallisin. Budapestissa on erotettu yli 600 opettajaa ja opet- tataria ja lakkautettu heidän paikkansa — paitsi 120 a 150 krunnun suurista kuukautista avustusta — ainoastaan siitä syytä, että he ovat olleet ja ovat vieläkin sosialisteja. Samasta syytä äskettiin kaksi, vi- tarkastaja Mark Aural ja Franz Hajtay pidettiin virantoumituksesta ilman oikeudellista tuomiota. Mitä ankarampia rangaistuksia määrätään kaikille opettajille, jotka vain ovat olleet mukana poliittisessa toiminnassa. Niinpä Budapestin taantunus- tuomioistuimn tuomitsi Budapestin naiskorkeakoulun johtajattaren Csele- ja Berzeviczyn kihoituksesta 8 vuodeksi ja opettaja Ferdinand Du- najacin samoin kihoituksesta 7 vuodeksi kuritushuoneeseen! He ovat kumpikin erittäin kykeneviä opetta- jia sekä suomenkielisiä ja uhrautuvai-

sia tovereja, joiden julman kohtalon luulisi liikuttavan kaikkien kulttuuri- ihmisten, eikä vain sosialistien, mielestä. — Nyt on Budapestissa saapunut tieto, että opettajain ammattiyhdyt- tyksen puheenjohtaja, opettaja Kolum- man Teszarsz, on vangittu. Hän on rauta- ja metallityöläisten liiton mo- nivuotisen puheenjohtajan Karl Teszarszin poika.

VALTIORIKOSVANKIEN TUOMIOT.

Valtiorikoskoikeuden toinen osasto Helsingissä tuomitsi huhtik. 17 p:nä ylioppilas K. M. Heinivaaran Helin- giä avunannosta valtiorikoskseen pi- detäväksi 10 vuotta kuritushuonees- sa sekä menettämään kansalaishuone- muksensa 15 vuodeksi yli rangaistus- ajan. Tuomitu toimi kapinan aika- na m. m. Porissa ilmestyvän Soia- lidemokraatin toimittajana.

H. SALOMAA Räätilä Naisille ja Miehille Uudet kankaat saapuneet. Työ ja sopivaisuus taataan. Hinnat kohtuulliset. — 545 No. Tower Ave. CENTRALIA, WASH.

RÄÄTÄLI I. HIBACKA valmistaa naisten ja miesten vaatteita kohtuuhinnalla. Vanhat myös si- utettain. 110 K. Street ROCK SPRINGS, WYOMING

URHO JOHNSON Ilwaco, Wash. Käsittelee ensiluokan ruokataavaraa kohtuullisilla hinnoilla.

ED. NELSONIN PALLOHAALI ILWACOSSA on paras paikka kul- luttaa joutoaikansa.

OSCAR KOSKEN PALLOHUONE on saatavana + tupakointia, juomia ja makeisia + ynnä kaikenlaisia ajavälineitä + 44½ No. 3rd St.—249 B. Couch St. Portland, Oregon

Dr. Toivo Johnson palveluitaan Yhdysvaltain meriväes- sä hammaslääkärinä on nyt tavat- tavissa. Room 405 Morgan Bldg. PORTLAND, OREGON Tunnit: 9—12, 1—4:30 ja so- pimukseen mukaan. Puhelin: Main 8338.

OLEMME AVANNEET AUTOMOBILIEN KORJAUSPAJAN Banxer & Oinonen 47—9th St. W. Puhelin: Broadway 118 Portland, Oregon.

REUMATISMI Kirjuri Jaloissa ja kästen nivelistä sekä yllä- mäkään koto ruumissa, ovat kaikki reu- matismien tunnusmerkkejä. — Tämä tauti on yleinen kansalaistemme keskuudessa tällä, johtuen ilmasuhteista y. m. Kun kipu kaivaa lihaksia ja muuttuu to- tasta ruumiin osasta toiseen kutsutaan sitä ilmiene reumatismiksi. Kun taas koloitus ilmenee ihonäissuhteista y. m. reuma- tismiksi, ja kun tuntuu kovaa kivittävää kipua ja jalat ajuttuvat on se heini eli n. k. reuma. Luekkaa mitä tämä mies sanoo: Arvostet Herrat: Kiltos kirjuri, nyt tunnettu että olen saanut ne lihakseni ja nive- lini tulla toisiin tiloihin. Kun taas koloitus ilmenee ihonäissuhteista y. m. reumatismiksi, ja kun tuntuu kovaa kivittävää kipua ja jalat ajuttuvat on se heini eli n. k. reuma. Luekkaa mitä tämä mies sanoo: Pääsi kunnolla. Victor Mäki. Erätoimikunta No. 460 on erinomainen lä- ke yllämainittuihin kirjoihin. Kurkkaan hoitoon kuuluu suuri puoli häkettä, rasia pilleria ja indi-voide ulkon. voidelavaiksi. Tilaus lähetysmaksu No. 450. Lähetetään postista lähetysmaksu suoritettuna, \$2.50. —Ligneillä Aptekki on suomen- —Suom. Aptekki Yhdysvaltoissa— P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis

"Ihmisen ei ole hyvä olla yksinänsä" Näin ovat ajatelleet HULDA LITJA Chicagosta, Ill. —JA— VICTOR KORPI Berkeleystä, Calif.

Ovat ruvenneet yhteisiin leipiin ja jatkamaan kumouksellisten rivejä, jonka johdosta toivotamme heille onnea.

- Anna ja Heino Huotari Oscar, Mimmi, Helen ja Stella Fräki Taimi ja Alma Kurri Aja P. Hakkarainen Jennie ja Axel Sundberg Vihtori, Sandra ja Kerttu Mäki Miida ja Arthur Jacobson Selma ja John Justen Hjalmar Lindahl perheineen "Lentävä Neekeri" perheineen Emil Salo perheineen J. Wallenius perheineen Chas. Hanson perheineen David Rivers perheineen Peter Kauppi perheineen Armas Lucas perheineen John Perälä perheineen. Ruth Heikkinen Emilia Ross Sannie Niemelä Martha Jokela Lydia Salmi Bertha Sandberg Riikka Karppinen Helena Hill Kalle Maxim Y. Raiski Oscar Lima Jacob Loukoo Vilho Keskinen Paavo Kaski Oscar Tuomala Terho Kotila Chas. Pekonen Gust. Salo M. Pike Nels Tähti Toivo Kurri Arthur Laine L. Neilson O. Fransén Charles Virtanen H. Malinen F. Salo

TOUKOKUUN 18 PÄIVÄNÄ, 1920.

Lähekkää kirjanne Toveriin sidottavaksi, jossa vanhoistakin tehdään uusia pian!

JOHN TURNER Suomalainen Räätilä Miehillä ja naisille. Vaat- teet puhdistetaan ja prässä- tään. 109—12th St., lä- hellä Washington streetiä.

STUDIO DE LUXE on muutettu Raymondin entiseen Liddel'in paikkaan Toiselle kadulle. Siis kansalaiset jotka olette aikoneet IKUISTUTTA itsenne herran vuonna 1920, olisi hauskaa tavata teidät uudessa paikassa ja valmistaa teidän valokuvanne. — Toveruudella: ELIAS SAARI Raymond, Wash.